

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ailemle Oynuyorum

Ara Tatil

Oyun Kitabım

11-19 Kasım 2023

Kıymetli ailelerimiz,

Çocuklar dünyayı ve kendilerini oyun yoluyla öğrenirler. İş, çalışma hayatı ve toplumsal ilişkiler için ihtiyaç duyulan özgüven, özsaygı gibi yeterlilikler erken yaşlardan itibaren oyun oynama yoluyla edinilmektedir. Oyun çocuğun eğitiminde, hayata hazırlanmasında ve toplumsal kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasında büyük bir rol üstlenir; kısaca hayatın provasıdır.

Kültürümüzün ve değerlerimizin ışığında yüz yüze oyunlarımızın canlandırılmasıyla birlikte erken yaştan itibaren çocuklarımızın iyi ruh halini koruma ve sağlıklı sosyalleşme hedefinde destekleriniz çok değerli. Buradan hareketle çocuklarımızın ara tatilde oyunlarımızı sizlerin destekleriyle hatırlamaları, okula daha iyi hazırlanmalarına ve öğrenme motivasyonlarını güçlendirmelerine yardımcı olacaktır. Öte yandan ailelerimizin çocuklarıyla kısa da olsa oyun saatine ayıracakları kaliteli zaman, çocuklarımızın iç dünyalarını daha iyi tanımalarına ve güvenli etkileşim sürecine de katkı sunacaktır.

Değerlerimizi gelecek nesillere aktararak kültürümüzü yaşatmanın önemli bir parçası olan geleneksel oyunlarımızı küçükten büyüğe her yaştan bireyin öğrenmesi ve yaşamlarına dâhil edebilmesi, aile ve çocuk etkileşimini güçlendirmesi amacıyla hazırlanan örnek oyunlarımızın ailelerimize ve evlatlarımıza sağladığı katkıları görmek dileğiyle...

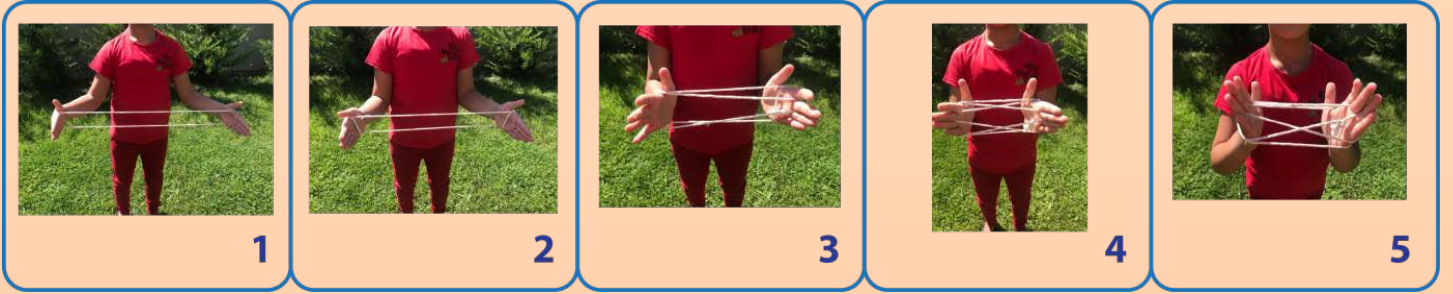
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

İpi Ele Geçirme Oyunu

Seviye	: 6 yaş üstü
Oyuncu Sayısı	: 2 oyuncu
Araç-Gereç	: İp (yaklaşık 1,5 metre uzunluğunda pamuk ip)

Oyunun Oynanışı:

Oyun iki oyuncu ile oynanır. Oyunculardan biri yaklaşık 1,5 metre pamuk ipi her iki ucundan birbirine bağlar. Daha sonra ipi şekildeki gibi eline alır ve ipi çapraz olarak orta parmaklarından geçirir (Şekil 1). Oyuncular bu aşamada yetişkin yardımı alabilir. Artık oyuna hazır olan ip, diğer oyuncunun ipteki çapraz veya merkez noktalardan tutup eline almasıyla oyun devam eder. Her oyuncu diğer oyuncunun elinden farklı merkez veya çapraz noktalardan tutarak ipi almaya çalışır. İp hangi oyuncunun elinde çözülür ise o oyuncu oyunu kaybeder. Eğer istenirse oyun birkaç tur daha devam edebilir.

Şekil 1: İpi Ele Geçirme Oyun Aşamaları.

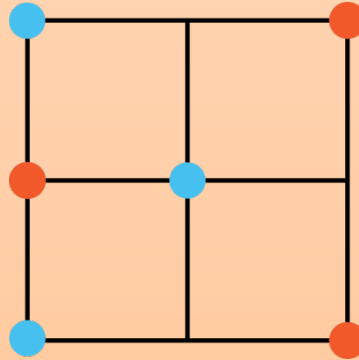
Üç Taş Oyunu

- Seviye** : 8 yaş üstü
Oyuncu Sayısı : 2 oyuncu
Araç-Gereç : Her oyuncu için üçer adet taş (iki farklı renkte)

Oyunun Oynanışı:

Üç taş oyunu için oynanacağı kâğıda büyük bir kare içine bir artı işareti çizerek oyun alanı hazırlanır (Şekil 2).

Oyunu kazanmak için 3 tane aynı renkli taşın yatayda veya dikeyde aynı hizada yer alması gerekir. Her oyuncu sırası geldiğinde sadece bir hamle yaparak elindeki taşı yerleştirir. Yapılan hamle değiştirilemez. Oyuna başlayacak taraf için sayışma tekerlemelerinden biri kullanılır. Oyuna başlayacak oyuncu, taşını istediği kesişim noktalarından birine yerleştirir. Oyuncular, ellerindeki taşlar bitene kadar kendi taşlarını alt alta veya üst üste aynı hizaya getirmeye çalışarak hamlelerini yaparlar. Tüm taşlar yerleştikten sonra 3 aynı renk taşını aynı hizaya getirmeyi başaran oyuncu olmazsa taraflar hamle yapmaya sıraları geldikçe devam eder. Yapılacak hamleler için yerleştirilen taşın önündeki noktanın boş olması gerekir ve taş, sadece çizgi boyunca bir sonraki kesişim noktasına kadar hareket ettirilebilir. Oyun, aynı hizada aynı renk olan 3 taşı dizmeyi başaran oyuncunun kazanmasıyla sonlanır. Oyun istendiği kadar tekrar edilebilir.

Şekil 2: Üç Taş Oyun Alanı Çizimi.

Yüzük Saklama Oyunu

- Seviye** : 4 yaş üstü
Oyuncu Sayısı : En az 4 oyuncu
Araç-Gereç : Yüzük (Yüzük boyutunda oyuncunun elleri arasında belli olmayacak herhangi bir malzeme de kullanılabilir.), mendil.

Oyunun Oynanışı:

Oyuncular arasından sayışma tekerlemelerinden biri söylenerek bir ebe seçilir. Ebe seçilen oyuncunun eline bir yüzük verilir. Diğer oyuncular ellerini birleştirerek avuçları kapalı ebeyi beklerler. Ebe, oyuncuların önünde sırayla dolaşır. Dolaşırken diğer oyuncuların görmesini ve anlamasını engellemek için herkesin avucuna yüzüğü koyuyormuş gibi yapar ama sadece seçtiği bir oyuncunun avucuna yüzüğü bırakır. Ebe, seçtiği başka bir oyuncunun avucuna mendille dokunarak “Yüzük kimde?” diye sorar. Soru sorulan oyuncu, yüzük verilen oyuncuyu tahmin etmeye çalışır. Eğer bilirse ebe olur. Eğer bilemezse ebeye sorması için başka bir oyuncuyu işaret eder. Ebe, bu sefer yeni işaret edilen oyuncunun eline mendille dokunarak tekrar “Yüzük kimde?” diye sorar. Oyun bu şekilde yüzük bulunana kadar devam eder.

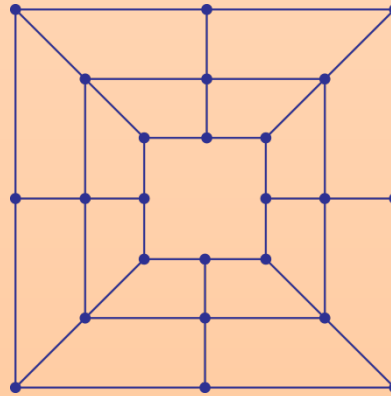
Dokuz Taş Oyunu

Seviye	: 9 yaş üstü
Oyuncu Sayısı	: 2 oyuncu
Araç-Gereç	: Dokuz adet iki farklı renkte toplam 18 taş

Oyunun Oynanışı:

Çizgisiz kâğıda iç içe olacak şekilde üç adet kare çizilir. Karelerin kenarlarından dört adet çizgi ile kareler birleştirilir. Aynı şekilde karelerin köşelerinden de çizgiler ile kareler birleştirilir. Birleştirilen noktalar belirgin hale getirilir. Toplamda 24 adet nokta bulunur. Böylece oyun alanı hazırlanmış olur (Şekil 3). Oyun için dokuz adet iki farklı renkte toplamda 18 adet taşa ihtiyaç vardır. Taş yerine düğme vb. malzemeler de kullanılabilir.

Oyun, oyuncuların oyun alanına taş dizmesiyle başlar. Her bir oyuncu sırayla oyun alanındaki noktalara sırayla taşlarını yerleştirir. Oyuncular taşlarını dizerken yatay veya dikey olmak üzere üç taşı hizalamaya çalışır. Kendi taşlarını hizalamaya çalışırken rakip oyuncunun taşlarını hizalamasını engellemeye çalışır. Üç taşı hizalayan oyuncu rakip oyuncunun bir taşı almaya hak kazanır. Taşlar çapraz olarak hizalanamaz. Sırası gelen oyuncu taşı yatay veya dikey olmak üzere bir yan noktaya taşır. Oyuncular üç taşı yatay veya dikey olarak hizaladığında rakip oyuncunun bir taşı alır. Aldığı taş rakip oyuncunun hizalı olan taşlarından biri olamaz. Oyun bu şekilde devam ederken son üç taşı hizalı olan oyuncu taşlarını istediği bir noktaya taşıyabilir. Oyunun sonunda iki taşı kalan oyuncu oyunu kaybeder.

Şekil 3: Dokuz Taş Oyun Alanı Çizimi.

Körebe Oyunu

- Seviye** : 5 yaş üstü
Oyuncu Sayısı : En az 3 oyuncu
Araç-Gereç : Mendil

Oyunun Oynanışı:

Oyuna başlamadan önce sayışma yolu ile bir ebe seçilir. Ebe olan kişinin gözleri mendil ile bağlanır. Diğer oyuncular çeşitli sesler çıkararak yerlerini ebeye belli etmeye çalışırlar, bu esnada ebeye dokunup kaçabilirler. Ebe olan oyuncu da diğer oyunculardan birini yakalamaya çalışır. Ebe birini yakalamayı başarırsa yeni ebe o oyuncu olur. Oyun bu şekilde devam eder. Oyunda amaç ebeye yakalanmadan oyunu tamamlayabilmektir. Oyunun sonunda hiç yakalanmayan oyuncu oyunun kazananı olur.

Çatlak Patlak Oyunu

- Seviye** : 7 yaş üstü
Oyuncu Sayısı : 2 veya daha fazla oyuncu
Araç-Gereç : -

Oyunun Oynanışı:

Öncelikle oyunu oynayacak grup bir daire oluşturur. Ardından tüm oyuncular ellerini açarak avuç içleri yukarı bakacak şekilde sağ elleri yukarıda, sol elleri diğer oyuncunun elinin altında olacak şekilde ellerini yerleştirerek oyuna hazırlanırlar. Tüm oyuncular ellerini hazırladığında aşağıdaki tekerlemeyi söylerken her kelimedeki ilk oyuncu sağ elini solundaki oyuncunun sağ eline yavaşça tek alkış olacak şekilde vurur ve sıra solundaki oyuncuya geçer. Tekleme boyunca sırayla oyuncular kendi solundaki oyuncunun eline ritmik şekilde vurarak devam eder.

Çatlak patlak yusuvarlak,
Kremalı börek, sütlü çörek.
Çek dostum çek,
Arabani buradan çek.

Tekerlemenin en sonundaki “çek” kelimesi söylenirken eline vurulacak oyuncu eline vurmasını engellemek için elini hızlıca çekmeye çalışır. Eğer elini çekemezse ve eline vurulursa bu oyuncu oyundan çıkar. Fakat elini önce davranıp çekebilirse, vuramayan oyuncu oyundan çıkar. Böylelikle oyun devam eder. Sona kalan oyuncu ise oyunu kazanmış olur.

İsim Şehir Oyunu

- Seviye** : 8 yaş üzeri
Oyuncu Sayısı : 2 veya daha fazla oyuncu
Araç-Gereç : Kâğıt, kalem

Oyunun Oynanışı:

İlk olarak oyunun kategorileri belirlenir. Örneğin; şehir, bitki, hayvan, ülke ismi, eşya ismi, kitap ismi, film ismi, dizi ismi, çizgi film karakteri gibi kategoriler belirlenir. Her oyuncu bu kategorileri yazacağı bir tabloyu kâğıda çizer (Şekil 4). İlk harfi belirlemek için bir oyuncu içinden alfabeyi sayar. Bir diğer oyuncu “dur” dediğinde denk gelen harf seçilir. Örneğin, E harfi. Herkes kâğıdını göstermeden, ilgili kategorilere E harfiyle başlayan birer isim yazar. Örneğin, şehir kategorisine E harfiyle başlayan şehir olarak “Edirne” yazılır. Bitki kategorisine “erik” yazılır. Burada önemli olan kimsenin aklına gelmeyecek kelimeleri bulmaktır. Harf belirlendikten sonra süre tutulur. Belirlenen süre içerisinde herkes kategorilere uygun belirlenen harf ile başlayan kelimeyi yazar. Süre tamamlandığında sonuçlar paylaşılır. Her kategori 10 puandır. Birbiriyle aynı kelimeleri yazmış olanların puanı kırılır ve o kelimeler için kendilerine beşer puan verilir. Boş bırakılan alanlar 0 puandır. En yüksek puanı alan oyuncu ilk turu kazanır. Oyun istenilen süre kadar, belirlenen harflerle oynanmaya devam eder. Oyun sonunda, oyuncuların tüm oyun boyunca aldıkları puanlar toplanır ve kazanan belirlenir. En yüksek puanı alan oyunun kazananı olur.

İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	PUAN
Eren 10	Edirne 10	— 0	Erik 10	Eldiven 10	40
Z					

Şekil 4: İsim Şehir Oyunu Tablosu.

Tuzluk Oyunu

- Seviye** : 6 yaş üstü
Oyuncu Sayısı : En az 2 oyuncu
Araç-Gereç : Kâğıt, kalem, makas

Oyunun Oynanışı:

Oyuna başlamadan önce bir adet kâğıt ve kaleme ihtiyaç vardır. Oyuncu öncelikle bu malzemeler ile tuzluk yapımına başlar. Tuzluk yapımında aile üyelerinden yardım alınabilir (Şekil 4).

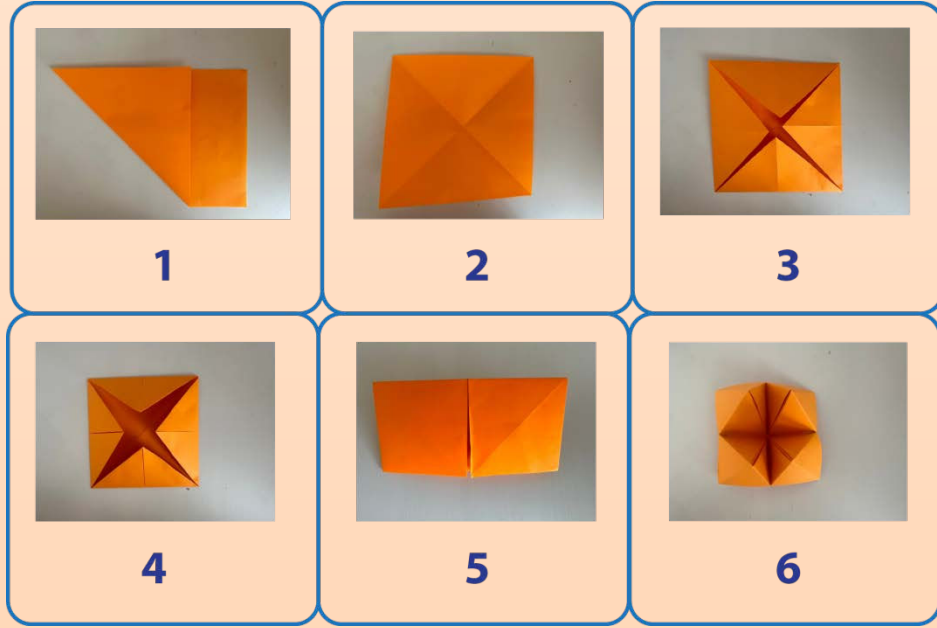
Bir adet kare kâğıt alınır. Eğer kâğıt A4 boyutunda ise kâğıt köşelerinden üçgen şeklinde katlanarak fazla olan kısım kesilir ve kare şeklinde kâğıt elde edilir. Kare şeklindeki kâğıdı karşılıklı iki köşesi üst üste gelecek şekilde ve üçgen şekli olacak şekilde katlanıp açılır. Bu işlem diğer iki köşe için de yapılır. Böylelikle kâğıdın ortasında çarpı şeklinde bir kat izi oluşur.

Kâğıdın köşeleri kâğıdın tam orta merkezine doğru katlanır. Her bir köşe merkeze doğru katlandığında dört tane üçgen şekli oluşur. Kâğıt ters çevrilir ve aynı işlem tekrarlanır. Kâğıdın köşeleri tam orta merkeze doğru katlanarak dört tane üçgen şekli elde edilir. Daha sonra kâğıt, dikdörtgen olacak şekilde tam ortasından ikiye katlanır ve açılır. Aynı işlem diğer yönde tekrar edilir. İki elin işaret ve başparmaklarını kulakçıklara yerleştirilerek tuzluk haline getirilir. Oyun için hazırlanan tuzluğun her bir bölümüne bir yönerge yazılır. Tuzluğun iç bölümlerine hareketler, sorular, komik ve eğlenceli cümleler de yazılabilir:

- 1-Tek ayak ile 4 kez zıpla.
- 2- Parmak ucunda 10 adım yürü.
- 3- Topuk üstünde 5 adım yürü.
- 4-Çift ayakla 5 kez sıçra.
- 5-5 kez parmak şıklat.
- 6-Kendi etrafında 3 tur dön.
- 7-3 kez ayaklarını aç kapa.
- 8- Geri geri 10 adım at.

(Oyuncular yönergeleri zorlaştırarak çeşitlendirebilirler.)

Bir oyuncu yönergeler yazan tuzluğu parmaklarına yerleştirir. Diğer oyuncudan bir sayı söylemesini ve tuzluğun dört parçasından bir tanesini göstermesini ister. Daha sonra söylenen sayı kadar tuzluk ileri ve yana doğru açılır kapatılır. Söylenen sayıya ulaşıldığında hangi tuzlukta hangi yönerge çıktıysa diğer oyuncu yönergedeki hareketleri yapar. Oyunun kalabalık bir grupta oynanması tavsiye edilir.

Şekil 5: Tuzluk Oyunu Yapım Aşamaları.

